

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Брза процјена БДП-а у другом полугодишту 2023. године и инфлације у кратком року

Процјењује се снажнији економски раст у другом полугодишту, и наставак слабљења инфлаторних притиска и у првом кварталу 2024. године

Сарајево, 15. 12. 2023. године

Брза процјена БДП-а у другом полугодишту 2023. године и инфлације у кратком року

Процјењује се снажнији економски раст у другом полугодишту, и наставак слабљења инфлаторних притиска и у првом кварталу 2024. године

Кључне поруке

- 1. Очекивања у погледу економске активности нису се значајно промијенила од септембарског круга брзих процјена БДП-а. Годишња стопа раста реалног БДП-а за трећи квартал коригована је навише за 0,6 процентних поена на 1,5%, дјелимично због корекције службених историјских података.*
- 2. Наша прелиминарна процјена јачине економске активности у посљедњем кварталу износи 1,4% на годишњем нивоу.*
- 3. Према средњорочној пројекцији макроекономског модела у БиХ из новембра, очекивани раст реалног БДП-а у 2023. години износи 1,6%, што је веома усклађено са садашњим резултатима модела за брзе процјене тренутне економске активности.*
- 4. Очекујемо да ће годишња инфлација значајно успорити до краја године. Процјењујемо да би укупна инфлација могла износити 2,1%, а базна инфлација 4,6% у посљедњем кварталу 2023. године.*
- 5. Прелиминарна процјена укупне инфлације за први квартал 2024. године износи 2,0%, а базне инфлације 4,4%.*
- 6. Нешто нижа тренутно процијењена стопа укупне инфлације за 2023. годину (6,1%), у односу на објављене стопе у јесењем кругу средњорочних макроекономских пројекција (6,3%), у знатној мјери је посљедица настава тренда неочекивано снажног успоравања инфлације у односу на претходне мјесеце.*

На основу доступних службених статистичких податка, и информација са међународних тржишта објављених до 8.12.2023.године, Централна банка Босне и Херцеговине (ЦББиХ) процјењује годишњи раст реалне економске активности у трећем кварталу 2023. године на 1,5%. Корекција реалне стопе раста БДП-а, за 0,6 процентних поена навише, у односу на прелиминарну стопу из претходног круга брзих процјена, у знатној мјери је узрокована ревидирањем службених података за први квартал. Стопа раста реалног БДП-а за први квартал је коригована навише, са 1,1% на 1,7%, са објавом службених података за други квартал (у септембру 2023. године; видјети Табелу 1).

Пад активности у прерађивачком сектору дјеломично је компензован растом активности у услужном сектору од трећег квартала ове године, на што указују подаци високе фреквенције на основу који радимо брзе процјене економске активности. Тренд пада индустријске производње и извоза, на годишњем нивоу, наставио се и у октобру. Активности у области туризма су биле посебно изражене у трећем кварталу, када је број ноћења страних туриста забиљежио раст од 22% на годишњем нивоу, а у октобру 24,7%. Посљедично, наша прелиминарна процјена је да би раст реалног БДП-а могао износити до 1,4% на годишњем нивоу у задњем кварталу ове године.

Табела 1 : Годишња промјена реалног БДП-а у БиХ

		Септембарски круг брзих процјена	Децембарски круг брзих процјена
Службени податак у моменту припремања извјештаја	Q1 2022	5,9%	5,7%
	Q2 2022	5,8%	5,6%
	Q3 2022	2,6%	2,9%
	Q4 2022	1,7%	2,5%
	Q1 2023	1,1%	1,7%
	Q2 2023	n/a	1,2%
		Централна процјена из септембра	Централна процјена из децембра
Брзе процјене ЦББиХ	Q2 2023	0,8%	
	Q3 2023	0,9%	1,5%
	Q4 2023*		1,4%

Извор: БХАС, процјене ЦББХ. * Прва прелиминарна процјена.

Тренутно процјењујемо да ће укупна инфлација износити 2,1% у задњем кварталу 2023. године, а базна инфлација 4,6%. Инфлација у БиХ је, тренутно, примарно под утицајем промјена у нивоу базне инфлације, из које се искључују цијене хране, алкохолних пића и дувана, те енергената.

У октобру је службена инфлација износила 2,1%, што представља неочекивано снажно успоравање у односу на претходне мјесеце. Просјечан раст цијена је значајно различит посматрано по ентитетима. Према подацима за октобар ентитетских агенција за статистику, у Републици Српској је забиљежена годишња инфлација од 3,8%, док је у Федерацији БиХ забиљежено стагнирање цијена од 0,1%, према чему је ова стопа инфлације далеко најнижа у окружењу. Упркос високој основици из претходне године, кључни разлог за пад цијена у ФБиХ долази од пододјелка режијских трошкова, гдје су цијене електричне енергије, гаса и других енергената, према службеним подацима, забиљежиле пад од 14,5% на годишњем нивоу. Истовремено овај пододјелак је забиљежио раст цијена од 4,5% у РС-у.

Наша ранија очекивања нису указивала на овакво снажно успоравање инфлације. Просјечне цијене нису забиљежиле сличан пад у међународном окружењу. У октобру је годишња стопа инфлације у зони евра, мјерена хармонизованим индексом потрошачких цијена (НЦР), смањена и износила је 2,9%.

Табела 2: Годишња инфлација у БиХ, за период

		Укупна инфлација	Базна инфлација		
Брзе процјене ЦББиХ	Службени податак / ЦББХ процјена базне инфлације на основу службених историјских података	Q1 2022	8,4%	2,4%	
		Q2 2022	14,5%	4,1%	
		Q3 2022	16,9%	5,7%	
		Q4 2022	16,1%	6,0%	
		Q1 2023	12,4%	6,1%	
		Q2 2023	6,4%	6,9%	
		Q3 2023	4,3%	6,1%	
		јануар-октобар 2023. године	7,0%	6,2%	
		Q3 2023	4,0%	6,0%	
		Q4 2023	3,5%	5,6%	
		септембар 2023. године	Друго полугодиште 2023. године	3,7%	5,8%
			2023. година	6,4%	6,1%
			Q4 2023	2,1%	4,6%
децембар 2023. године	Q1 2024*	2,0%	4,4%		
	Друго полугодиште 2023. године	3,2%	5,3%		
	2023. година	6,1%	5,9%		

Извор: БХАС, процјене ЦББХ. * Прва прелиминарна процјена.